

Rajčan

www.rajec.sk

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU RAJEC

JANUÁR
2023

Snímka: Richard Köhler

V tomto
čísle si
prečítate

Aktuálne
informácie
z mesta
a mestského
úradu

Rozvoj
cyklomobility
v našom
meste

Mestská
knížnica
s novou
tvárou –
3. etapa

Spoločenská
rubrika

Harmonogram
vývozov
odpadu v Rajci

PRIORITOU PRIMÁTORA HANUSA BUDE NEZVYŠOVAŤ DLH MESTA

Primátora mesta Petra Hanusa sa pýtame na aktuálne otázky súvisiace s rozvojom mesta, investičnými akciami či na témy, ktoré sa prerokúvajú na zasadnutiach mestského zastupiteľstva. Otázky položila Zuzana Ščasná.

Na konci októbra 2022 sa uskutočnili komunálne voľby a stali ste sa novým primátorom nášho mesta.

Z pozície primátora mesta sa vám prihovám prvýkrát a rád by som sa úprimne poďakoval za prejavenu dôveru.

Očakával som výsledok volieb s malým rozdielom v počte hlasov medzi kandidátmi, čo sa aj potvrdilo. Dôvera občanov mesta ma potešila a považujem ju za obrovský záväzok. Som si vedomý zodpovednosti, ktorá s touto funkciou prichádza, a urobím všetko pre to, aby som naplnil naše spoločné predstavy o budúcom smerovaní mesta. Výsledok volieb prijímam s pokorou.

28. novembra 2022 ste si na ustanovujúcom mestskom zastupiteľstve prevzali mandát. Výrazné zmeny nastali aj v zložení mestského zastupiteľstva. Budete mať podporu väčšiny poslancov?

Ani najlepší primátor nedokáže naplniť svoje ciele bez pomoci a podpory poslancov. Väčšina zvolených poslancov už má skúsenosti s komunálnou politikou. Z celkového počtu trinástich poslancov sú piati, ktorí budú mať v zastupiteľstve premiéru, a historicky prvýkrát bolo zvolených 5 žien. Zloženie poslaneckého zboru vnímam veľmi pozitívne, zvolení boli poslanci rôznych profesií, veku a vzdelania. Aj napriek širokému spektru osobností a názorov očakávam aktívnu a bezkonfliktnú spoluprácu. Som presvedčený, že nás všetkých spája spoločný záujem pracovať a rozhodovať v prospech obyvateľov a mesta Rajec.

Aké plánujete prvé kroky, aké máte priority, ktoré treba okamžite začať realizovať?

Po zoznámení sa so zamestnancami úradu, prebraní agendy a kompetencií budú moje ďalšie kroky viesť k riadiacim zamestnancom zariadení, ktorých zriaďovateľom je mesto, športových klubov, spoločenských

organizácií pôsobiach na území mesta a spoločností, v ktorých má mesto Rajec majetkový podiel. V krátkom období mám záujem stretnúť sa aj so zvolenými starostami a primátorom v Rajeckej doline.

Ako si predstavujete spravovanie mestského úradu? Treba niečo zmeniť v jeho riadení?

V uplynulom volebnom období bol na úrade vykonaný personálny audit. Potrebujem sa s jeho závermi oboznámiť a posúdiť, či v ňom uvedené odporúčania naozaj skvalitnili a zefektívnili činnosť úradu. Plánujem vykonať s každým zamestnancom osobný pohovor. Pre zabezpečenie bezproblémového chodu úradu nie je vhodné ihneď po nástupe do funkcie robiť personálne zmeny. Som však rozhodnutý prehodnotiť obsadenie jednotlivých pozícií na všetkých oddeleniach úradu. Som si vedomý, že takéto zmeny nie sú populárne, prijať tieto rozhodnutia nebude jednoduché a bude im predchádzať dôsledná analýza a objektívne posúdenie veľkého množstva faktorov.

Bez dostatku finančných prostriedkov sa toho nedá veľa urobiť. Našli ste mestskú pokladnicu v dobrej kondícii?

V dnešných krízových časoch je veľmi odvážne hovoriť o rozvojových plánoch. Prioritami najbližších dní je pripraviť plán pre organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta na čo najúčinnjšiu elimináciu dopadov energetickej krízy na ich zamestnancov a obyvateľov mesta. Čakajú nás úsporné opatrenia a viaceré nepopulárne rozhodnutia. Určite bude potrebné dokončiť rozbehnuté investičné akcie. Nechceme však zvyšovať zadlženie mesta, a preto bude potrebné zväziť zapojenie sa do nových projektov.

Podľa prognóz čaká nielen bežných obyvateľov, ale aj samosprávu

Ťažký rok, poznačený krízou. Bude mesto zvládať financovať všetky kompetencie prenesené na samosprávu? Budete nútení navýšiť dane či poplatok za komunálny odpad?

Ani my sme sa nevyhli potrebnému navýšeniu daní, aby sme dokázali zabezpečiť chod mesta a služby občanom. Upravila sa aj výška poplatku za komunálny odpad, ktorá odzrkadľuje reálne náklady na jeho vývoz a uloženie.

Samozrejme, nemôžeme nechať zvýšené výdavky iba na pleciach občanov, aj na mestskom úrade a v mestských organizáciách budeme hľadať ďalšie rezervy úsporielen na spotrebu, ale postupne prehodnotíme výhodnosť dodávateľských zmlúv.

V poslednom roku sa obnovil kultúrno-spoločenský život. Bude te pokračovať v tomto trende?

Kultúrno-spoločenské a športové akcie sú dôležitým faktorom ovplyvňujúcim kvalitu života v meste. Chceli by sme pokračovať v nastolenom trende, musíme však zohľadniť rozumné hospodárenie a narábanie s mestskými financiami. Od toho závisí aj plánovanie aktivít oddelenia kultúry a športu.

Máme tu nový rok. Čo zaželať občanom?

Prajem vám, nech každý prežije deň prinesie len šťastné a radostné chvíle. Aby sme stretávali len usmievavých ľudí, aby sme pocítili lásku svojho okolia a necítili sa nikdy osamelí. Rozdávajme okolo seba dobrú náladu, usilujme sa prekonať zlo dobrom a ceňme si to, čo má naozaj hodnotu.

Prajem všetkým veľa osobných a pracovných úspechov, dobrého zdravia, šťastia, pokoja, lásky a Božieho požehnania v roku 2023.

Z USTANOVUJÚCEHO ZASADNUTIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Dňa 28. novembra 2022 sa uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Rajci.

V úvode zasadnutia zaznela štátna hymna, po ktorej otvoril ustanovujúce zasadnutie doterajší primátor Ing. Milan Lipka. Určil overovateľov zápisnice a zapisovateľku a požiadal Ing. Juraja Kecera, predsedu mestskej volebnej komisie v Rajci, aby oboznámil prítomných s výsledkami volieb do orgánov samosprávy obcí. Po prednesení výsledkov volieb Ing. Kecer odovzdal novozvolenému primátorovi mesta Mgr. Petrovi Hanusovi osvedčenie o zvolení za primátora mesta Rajec a novozvoleným poslancom odovzdal osvedčenie o zvolení za poslancu MZ. Po prevzatí osvedčení novozvolený primátor mesta Mgr. Peter Hanus zložil sľub primátora mesta. Následne tento sľub potvrdil svojím podpisom.

Potom primátor vyzval jednotlivých poslancov, aby zložili zákonom predpísaný sľub. Po jeho zložení poslanci potvrdili tento sľub svojím podpisom.

Primátor mesta Mgr. Peter Hanus odovzdal slovo Ing. Milanovi Lipkovi, ktorý predniesol k novozvoleným poslancom MZ, ako aj k ostatným prítomným krátky príhovor a poďakovanie za doterajšiu činnosť. Následne odišiel z rokovania mestského zastupiteľstva.

Po schválení programu ustanovujúceho zasadnutia MZ mandátová komisia, ktorá bola poslancami schválená, skonštatovala, že novozvolený primátor mesta, ako aj novozvolení poslanci MZ zložili zákonom predpísaný sľub a podpísali čestné vyhlásenie o tom, že nevykonávajú funkciu nezlučiteľnú s funkciou poslancu MZ. Taktiež skonštatovala, že primátor mesta podpísal čestné vyhlásenie o tom, že nevykonáva funkciu nezlučiteľnú s funkciou primátora v zmysle zákona o obecnom zriadení.

Primátor mesta Mgr. Peter Hanus sa prihovoral k prítomným v rokovaní miestnosti, v príhovore poďako-

val za doterajšiu prácu Ing. Milanovi Lipkovi.

V ďalšom bode programu boli zriadené komisie pri MZ, a to komisia finančná, komisia výstavby a ŽP, komisia na ochranu verejného poriadku, komisia sociálno-zdravotná, komisia pre školstvo, kultúru a šport, komisia na prešetrovanie sťažností proti samosprávnej činnosti orgánov mesta a zamestnancov mesta a komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v Rajci. Zároveň boli do týchto komisií schválení členovia z radov poslancov.

V zmysle § 3 zákona č. 253/1994 Z.z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí

a primátorov miest patrí primátorovi plat odo dňa zloženia predpísaného sľubu. Poslanci jednohlasne schválili navrhovaný plat primátora mesta.

Vzhľadom na nové volebné obdobie mestské zastupiteľstvo schválilo poslancov, ktorí budú vykonávať občianske obrady, a to Mgr. Petra Hanusa a Annu Poljačkovú a zástupcu pre občianske obrady – Mgr. Mariana Paprskára.

V závere rokovania primátor mesta poprial všetkým krásne vianočné sviatky.

Alena Uriková,
ved. odd. organizačno-
administratívneho MsÚ Rajec
Snímky: archív MsÚ

Z DECEMBROVÉHO ROKOVANIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Dňa 15. decembra 2022 sa poslanci zišli na svojom prvom riadnom zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Rajci v novom volebnom období.

PRENÁJOM MAJETKU MESTA, ZRIADENIE VECNÉHO BREMENA

Prenájmy majetku mesta, ako aj zriadenie vecného bremena predniesla poslancom Ing. Ivana Bahledová, ved. oddelenia investičnej výstavby a životného prostredia.

Pán Jozef Švaňa s manželkou požiadali o nájom časti pozemku parcely KNC č. 2136/2. Svoju žiadosť odôvodnili tým, že časť predmetnej parcely a okolia využívajú v zmysle rozhodnutia mesta a v súčasnosti platia zaň nájom. Rozmery prenajatého pozemku by boli cca 10 krát 10 m. Na prenajatom pozemku by chceli zhotoviť menšie detské ihrisko pre deti, nakoľko sa pri bytovkách nemajú kde hrať. Poslanci jednomyselne túto žiadosť schválili.

LOGOPÉDIA – Rajec, s. r. o., v mene ktorej koná Mgr. Petra Harantová, podala žiadosť vo veci zmeny nájomcu nebytového priestoru č. 12 v budove polikliniky. Na základe uznesenia č. 39/2022, prijatého dňa 21. júna 2022, bol uvedený nebytový priestor prenechaný do nájmu nájomcovi Mgr. Harantovej za účelom zriadenia súkromnej klinickej logopedickej ambulancie. V súčasnosti sa javí ako nevyhnutné, aby nájomcom nebytového priestoru č. 12 bola spoločnosť LOGOPÉDIA – Rajec, s.r.o. a nie Mgr. Harantová ako fyzická osoba. Poslanci jednomyselne túto žiadosť schválili.

Pán Jozef Olejka podal žiadosť vo veci prenájmu nebytového priestoru v budoveestskej krytej tržnice v Rajci. Svoju žiadosť o prenechanie nebytového priestoru do nájmu z dôvodov hodných osobitného zreteľa odôvodnil tým, že v Rajci na trhovisku predáva už od roku 2013 a poskytuje verejnoprospešné služby občanom mesta. Na odporúčanie komisie výstavby a ŽP poslanci túto žiadosť jednomyselne schválili.

KSR Kameňolomy SR, s.r.o., doručili žiadosť o zriadenie vecného bremena na pozemku KN-C parcely č. 2708/2, ostatná plocha, výmera 59010 m², k.ú. Rajec a KN-C parcely č. 2708/3, trvalý trávny porast, 53402 m², k.ú. Rajec. Predložený geometrický plán bol vyhotovený pre účel vyznačenia rozsahu zriadenia vecného bremena na prekládke vysokého napätia na parcele KN-C č. 2708/2 a KN-C č. 2708/3, spolu s ochranným pásmom. Spoločnosť KSR Kameňolomy SR, ako držiteľ ložiska, je zo zákona o ochrane a využití nerastného bohatstva č. 44/1988 ZB. povinná vyťažiť ložisko čo najúplnejšie a s čo najmenšími stratami. Na základe toho je nevyhnutné vykonať prekládku vysokého napätia. Nová trasa bola navrhnutá spolu so Stredoslovenskou distribučnou, a. s. Na odporúčanie komisie výstavby a ŽP poslanci jednomyselne schválili zriadenie tohto vecného bremena.

Vlastníci bytových domov Bystrická 81/9 a Bystrická 82/10 doručili žiadosť o zriadenie vecného bremena na pozemku nachádzajúcom sa za uvedenými bytovými domami. Predložený geometrický plán bol vyhotovený pre účel vyznačenia rozsahu zriadenia vecného bremena z dôvodu umiestnenia kanalizačnej prípojky v štrkovej nespevnenej ceste v prospech vlastníkov bytov bytového domu Bystrická 81/9 a Bystrická 82/10. Na základe odporúčania komisie výstavby a životného prostredia poslanci jednomyselne schválili

zriadenie vecného bremena.

Mesto Rajec je vlastníkom nebytových priestorov nachádzajúcich sa v budoveestskej krytej tržnice na Kukučínovej č. 644/1 v Rajci. Tieto nebytové priestory sú určené na prevádzkovanie podnikateľskej alebo inej činnosti a je možné ich prenechať do nájmu formou verejnej obchodnej súťaže. Poslanci jednomyselne schválili podmienky verejnej obchodnej súťaže – prenájom týchto nebytových priestorov.

EKONOMIKA MESTA, VŠEOBECNE ZÁVAZNÉ NARIADENIA MESTA, ROZPOČET MESTA

S rozpočtovými opatreniami o zmene rozpočtu oznámením, ako aj s návrhmi VZN mesta Rajec poslancov oboznámila Ivana Zbýňovcová, ved. ekonomického oddelenia.

Rozpočtové opatrenia na odporúčanie finančnej komisie boli poslancami jednomyselne zobrať na vedomie.

Návrh dodatku č. 2 k VZN č. 1/2022 o určení výšky finančných prostriedkov na mzdy a prevádzku žiaka základnej umeleckej školy, dieťa materskej školy a dieťa školského zariadenia úpravu výšky finančných prostriedkov na prevádzku a mzdy žiaka ZUŠ, dieťa MŠ a dieťa školského zariadenia zriadených na území mesta Rajec v nadväznosti na zverejnené východiskové štatistické údaje a rozpočtované podiely obcí a VÚC na výnose dane z príjmu na FO pre rok 2022 – prognózy

9/2022. Poslanci navrhovaný dodatok jednomyseľne schválili.

Návrh dodatku č. 4 k VZN č. 3/2021 o určených výšky príspevku a spôsobe platby na čiastočnú úhradu nákladov v školách a školských zariadeniach rieši zmenu finančného pásma na nákup potravín podľa vekových kategórií stravníkov v základnej škole, materských školách a zamestnancov škôl a školských zariadení na základe schválených finančných pásiem MŠVVaŠ SR účinných od 1. 1. 2023. Navrhuje sa zvýšenie réžie v MŠ, réžia v ZŠ ostáva nezmenená. Poslanci na návrh finančnej komisie tento dodatok jednomyseľne schválili.

Uznesením MZ v Rajci č. 23/2021 zo dňa 25. 3. 2021 boli schválené zásady hospodárenia a nakladania s majetkom mesta Rajec. Návrhom dodatku č. 1 k uvedeným zásadám sa upravuje časť III., v ktorej sa mení príloha č. 7 a dopĺňajú sa prílohy 8 – 11, týkajúce sa žiadostí ku krátkodobému a dlhodobému prenájom nebytových priestorov. Poslanci taktiež tento dodatok jednomyseľne schválili.

Následne poslanci rokovali o návrhu VZN č. 2/2022 o dani za užívanie verejného priestranstva, o návrhu VZN č. 3/2022 o dani z nehnuteľností, kde bola navrhovaná zvýšená sadzba dane z nehnuteľností o 15 %, ako aj o návrhu VZN č. 4/2022 – trhový poriadok. Tieto návrhy boli na odporúčanie finančnej komisie poslancami jednomyseľne schválené.

Poslanci ďalej rokovali o návrhu VZN č. 5/2022 o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na kalendárny rok 2023. Poslanci dlho diskutovali o ďalšom zneškodňovaní odpadov, o separácii, o navrhovanom zvýšenom poplatku za komunálny odpad. Po tejto diskusii mestské zastupiteľstvo jednomyseľne navrhované VZN schválilo.

V nadväznosti na návrh VZN č. 2/2022 o dani za užívanie verejného priestranstva predniesla poslancom návrh dodatku č. 1 k VZN č. 13/2017 o označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev a o číslovaní budov Alena Uriková, ved. odd. organizačno-administratívneho. V navrhovanom dodatku sú v prílohe č. 2 vymedzené verejné priestranstvá v meste Rajec pre osobitné užívanie, ako je umiestnenie predajného zariadenia,

zariadenia na poskytovanie služieb a propagačných akcií, umiestnenie zariadenia slúžiaceho na poskytovanie služieb alebo predaj tovaru, letné sezónne posedenie na území mesta Rajec. Poslanci navrhovaný dodatok jednomyseľne schválili.

Jedným z najdôležitejších bodov programu bolo prerokovanie návrhu rozpočtu a programového rozpočtu mesta na rok 2023, ako aj návrh rozpočtu a programového rozpočtu na roky 2023 – 2025. Odborné stanovisko k tomuto rozpočtu predložila aj hlavná kontrolórka mesta. Po diskusii, v ktorej mali poslanci k niektorým kapitolám rozpočtu otázky, bol rozpočet na rok 2023 schválený, hlasovania sa zdržala Ing. Žideková. Rozpočet na roky 2024 – 2025 bol zobrať na vedomie.

DELEGOVANIE ČLENOV DO RADY ŠKOLY A DO DOZORNEJ RADY SPOLOČNOSTI BINEKO

Vzhľadom na to, že do rady školy ZŠ, ZUŠ a MŠ boli uznesením schválení niektorí poslanci, ktorí v tomto volebnom období nezískali mandát poslanca, navrhol primátor mesta odvolať ich z rady školy a vymenovať z radov poslancov nových členov rady školy ZŠ, ZUŠ a MŠ. Po krátkej diskusii boli jednomyseľne odvolaní z rady škôl JUDr. Anna Kecerová Veselá, Mgr. Peter Hanus, p. Lumír Kardoš a PaedDr. Ján Mihalec a následne boli menovaní noví členovia za zriaďovateľa, a to p. Anna Poljačková, Ing. Daša Blažeková, Mgr. Michal Šupka a Ing. Juraj Jasenovce.

Uznesením MZ v Rajci č. 22/2019 zo dňa 28. 2. 2019 boli za členov dozornej rady spoločnosti Bineko, s.r.o., menovaní Ing. Milan Lipka, Ing. Zuzana Žideková a Ján Pekara. Vzhľadom na zmenu štatutára mesta bolo potrebné odvolať bývalého primátora Ing. Milana Lipku z dozornej rady Bineka a menovať nového primátora, Mgr. Petra Hanusa.

Taktiež bol z dozornej rady tejto spoločnosti odvolaný p. Ján Pekara a Ing. Zuzana Žideková. Za nového člena bol jednomyseľne menovaný Mgr. Peter Hanus.

PREHĽAD PLNENIA UZNESENÍ

Prehľad plnenia uznesení prijatých mestským zastupiteľstvom predniesol poslancom prednosta MsÚ Ing. Ján Jasenovce, PhD. Po krátkej diskusii k niektorým uzneseniam poslanci tento prehľad jednomyseľne zobrali na vedomie.

ČINNOSŤ HLAVNEJ KONTROLÓRKY MESTA

Hlavná kontrolórka mesta Mgr. Jarmila Šutá predložila poslancom návrh plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta na I. polrok 2023. Po krátkej diskusii poslanci tento návrh jednomyseľne schválili.

Následne poslancov hlavná kontrolórka mesta informovala o správe o vykonanej kontrole č. 5/2022 a č. 6/2022, ktorú poslanci taktiež jednomyseľne zobrali na vedomie.

INTERPELÁCIE POSLANCOV

V tomto bode poslanci predniesli rôzne pripomienky občanov, ktorými sa budú zaoberať jednotlivé oddelenia MsÚ. Jednalo sa o napríklad o:

- dokončenie miestnosti pre riaditeľku MŠ na Ul. Mudrochova,
- doplnenie kontajneru na separovaný zber papiera na Ul. Janka Kráľa,
- jednoduché pozemkové úpravy, rozpracované projekty mesta,
- zverejňovanie faktúr a objednávok mesta a pod.

V závere rokovania si poslanci jednomyseľne schválili termíny riadnych zasadnutí MZ pre rok 2023.

Alena Uriková,
ved. odd. organizačno-administratívneho MsÚ Rajec
Snímky: archív MsÚ

MESTSKÁ KNIŽNICA S NOVOU TVÁROU – 3. ETAPA

Mestská knižnica v Rajci je už tretí rok po sebe projektovo úspešná. V 1. etape boli rekonštruované vnútorné priestory knižnice a v 2. etape sa vďaka projektu zakúpilo pre knižnicu 131 kusov kníh. V roku 2022 sa mesto Rajec opäť zapojilo do projektovej výzvy Fondu na podporu umenia a po tretíkrát bol projekt úspešný.

Knižnice patria k edukačným inštitúciám, ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou vzdelávacieho procesu všetkých vekových kategórií. Mestská knižnica sa pravidelne snaží o knižničnú akvizičnú činnosť, ktorá je pre inováciu knižničného fondu nevyhnutná. Keďže mestskú knižnicu navštevujú čitatelia všetkých vekových kategórií, bol aj tohtoročný projekt zameraný na knižničné akvizície pre detských aj dospelých čitateľov v kategórii beletrie, aj odbornej literatúry. Fond na podporu umenia v roku 2022 podporil projektestskej knižnice sumou 3000 eur. Mesto Rajec projekt spolufinancovalo sumou 524,63 eura. Za celkovú sumu 3524,63 eura sa podarilo zakúpiť dokopy 309 kníh. Z celkovej sumy bolo viac ako 20 % financií podľa zásad FPU použitých na zakúpenie publikácií, ktoré boli pri písaní alebo vydaní podporené

Fondom na podporu umenia. Z celkového počtu 309 kníh bolo zakúpených 132 kusov beletrie, z toho 40 detektívok. Náučná literatúra pre dospelých sa rozšírila o 27 akvizícií, literatúra faktu o 5 kusov. Sekcia životopisov sa rozrástla o 6 kusov, sci-fi 2 kusy, beletria písaná po anglicky o 1 kus a poézia o 2 kusy.

Oddeleniu detskej a mládežníckej literatúry bola opäť venovaná zvýšená pozornosť. Mládežnícka náučná literatúra bola obohatená o 13 kusov, poézia o 3 kusy. Časť venovaná mýtom, legendám a povestiam sa rozrástla o 4 kusy, 1 kus pribudol pre najmenešie deti ako leporelo. Rozprávkové knihy sme obohatili o 4 kusy a v delení podľa veku pribudlo najviac kníh: literatúra pre deti od 6 rokov bola obohatená o 33 kusov, pre deti od 9 rokov o 42 kusov a pre mládež od 12 rokov o 34 kusov.

Pevne veríme, že 309 kusov nových publikácií obohatí nielen náš knižničný fond, ale že sa opäť zvýši spokojnosť čitateľov, ktorí Mestskú knižnicu v Rajci navštevujú. A ešte viac by nás potešilo, ak by sa aj vďaka novým knihám rozšíril rad našich čitateľov. Príďte a nechajte sa vtiahnuť do pútavých dejov či rozšíriť svoje obzory v sekcii náučnej literatúry. Tešia sa na vás pracovníci Mestskej knižnice v Rajci.

**Júlia Marcinová, odd. kultúry
a športu MsÚ Rajec**

ROZVOJ CYKLOMOBILITY V NAŠOM MESTE

Žilinský turistický kraj, krajská organizácia cestovného ruchu, poskytol v roku 2022 mestu Rajec finančný príspevok vo výške 7 000 eur na vypracovanie projektovej dokumentácie pre vybudovanie pumptrackového areálu na území mesta a na osadenie cyklobíjacej pre e-bicykle.

Mesto uvítalo podporu rozvoja cyklobility v našom meste, a tak môžu obyvatelia Rajca, ale i návštevníci využívať novú cyklobíjачku pre e-bicykle priamo na rajeckom námestí. Cyklobíjачka je k dispozícii nepretržite a umiestnená je v blízkosti parkovacieho automatu. Stojan je rozdelený na päť častí, a to (zhora) samotná nabíjачka, napájacie káble (Shimano, Bosch a 2x univerzálny), el. zásuvky (4x pre napojenie vlastného nabíjacieho zariadenia), ručné náradie pre drobné opravy, kompresor

s rôznymi konektormi. Projektová dokumentácia pre vybudovanie pumptracku rieši výstavbu novej dráhy špeciálne navrhutej a určenej predovšetkým pre bicykle, na ktorej je možné jazdiť bez pedálovania a rýchlosť získavať dynamickou zmenou ťažiska, odľahčovaním a následným zatláčaním do vln a klopených zákrut. Tvorí ju hlavný okruh dĺžky 220 metrov s vedľajším menším okruhom, tzv. detský okruh dĺžky 80 metrov. Stavba je situovaná v časti mesta nazývanej Turbína.

**Ing. Bahledová Ivana,
ved. OIV a ŽP**

**Ing. Rybárová Lucia,
odd. strategického rozvoja
Snímka: archív MsÚ**

Cyklobíjачka na námestí

OCHRANA VEREJNÉHO PORIADKU V MESTE

Verejný poriadok je súhrn práv a povinností, vzájomných vzťahov medzi občanmi, občanmi a organizáciami, inštitúciami, fyzickými a právnickými osobami. Sú to písané aj nepísané pravidlá správania sa, ktorých rámec stanovuje zákonná úprava, dobré mravy a zvyklosti. Čo je v rozpore s tým, môžeme považovať za porušenie verejného poriadku.

Ústava Slovenskej republiky upravuje zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení kompetencie obcí. Okrem iného ukladá obci aj povinnosť zabezpečovať verejný poriadok na území obce.

Aj mesto Rajec má veľký záujem na ochrane verejného poriadku a má záujem zákonnou formou potláčať všetky negatívne javy, ktoré sa vyskytujú na území mesta a zneprijemňujú život občanom i návštevníkom. Plnenie tejto zákonnej povinnosti zabezpečuje prostredníctvom mestskej polície, poriadkového útvaru, pôsobiaceho na území mesta Rajec. V súvislosti s touto činnosťou príslušníci mestskej polície počas roka 2022 zistili a objasnili 119 prípadov narušenia verejného poriadku v meste.

V 77 prípadoch sa páchatelia pod vplyvom alkoholu dopustili narušenia verejného poriadku rušením nočného klúdu, znečisťovaním verejného priestranstva močením, pokusmi vytvoriť z verejného priestranstva nocľaháreň, zápasnícky ring alebo správaním, ktoré vzbudzovalo verejné pohoršenie. Svojím protiprávnym konaním sa dopúšťali spáchania priestupku proti verejnému poriadku podľa § 47 ods. 1 písm. c) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

V 14 prípadoch bolo zistené porušenie VZN mesta Rajec č. 5/2012 o zákaze užívania alkoholických nápojov na vymedzených verejne prístupných miestach, u 10 mladistvých páchatelov bolo zistené porušenie zákazu požívania alkoholických nápojov ustanovenom v § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 219/1996 Zb. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb.

Štruktúra priestupcov zahŕňala všetky vekové kategórie. Najstarší priestupca, obyvateľ Rajca, mal 78 rokov. Najmladšiemu 17-ročnému mladíkovi z Rajca, bolo pri orientačnej dychovej skúške namerané 1,41 ‰ alkoholu v dychu. Do kategórie osôb, ktoré pod vplyvom

68-ročný muž značne pod vplyvom alkoholu na ceste domov

Nedovolená skládka v extraviláne mesta Rajec

alkoholu narušovali verejný poriadok v meste Rajec, sa zaradila aj 24-ročná žena z Porúbky, ktorej bolo pri orientačnej dychovej skúške namerané 1,81 ‰ alkoholu v dychu.

V 12 prípadoch priestupcovia odpadkami znečistili verejné priestranstvo, 3 návštevníci mesta sa pokúsili zbaviť sa svojho komunálneho odpadu využitím smetných nádob na ulici Lipovej a 3 naši spoluobčania nevyužili služby zberného dvora v Rajci, ale svoj odpad likvidovali založením nedovolených skládok odpadu v extraviláne mesta Rajec. Uvedené nedovolené skládky boli zlikvidované na náklady priestupcov zamestnancami technických služieb mesta. Vo všetkých uvedených prípadoch

boli zistení priestupcovia, ktorí sa svojím protiprávnym konaním dopúšťali spáchania priestupku proti verejnému poriadku podľa § 47 ods. 1 písm. d), resp. § 46) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

V súvislosti s uvedeným MsP Rajec upozorňuje, že pri zistení protiprávneho konania, ktorým priestupca naruší verejný poriadok a dopustí sa spáchania priestupku proti verejnému poriadku podľa § 46 alebo § 47 ods. 1) zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, je možné podľa príslušných ustanovení citovaného zákona uložiť pokutu až do výšky 100 eur.

Mgr. Adrian Begán,
náčelník MsP Rajec
Snímky: archív MsP

Predvianočný život v ZŠ Lipová

Ked' sa november prehupne do svojej druhej polovičky a my si pomaly vyberáme zimné kabáty, je nám všetkým jasné, že koniec roka tu bude rýchlejšie, než by sme napočítali do troch.

Záver roka bol v našej škole tradične bohatý na zážitky. Vedomostné a oddychové súťaže, Expert Geniality Show, Pytagoriáda, školské kolá olympiád, Ypsilon - slovína je hra, Komparo, týždenný jazykový kurz s Grahamom. V rámci drogovej prevencie to boli preventívne programy pre ôsmakov a deviatakov, ďalej športové a výtvarné súťaže, ako aj deň červených stužiek. Nestačili sme sa otočiť a už z každého rohu vyhrávali vianočné piesne – „V rozprávkach sane zvoní, máme srdcia dokorán, nálada bielych Vianoc prišla opäť k nám.“

VIANOČNÁ VIEDEŇ

Po dvojročnej vynútenej prestávke sme sa vybrali so žiakmi 9. ročníka do susednej Viedne. V duchu hesla „ranní ptáče dál doskáče“ náš autobus o pol šiestej ráno uhaňal smerom na juhozápad. Skôr, ako sme zavítali na ikonické trhy pred Rathausplatz, nás čakal pestrý program. Prvá zastávka: Madame Tussauds múzeum. S pracovným listom v ruke sa žiaci prechádzali pomedzi voskové figuríny z rôznych oblastí politiky, kultúry, športu, filmu a hudby. Cieľom bolo získať čo najviac bodov za odpovede na otázky v pracovnom liste. Žiaci museli čítať opisy pri jednotlivých osobnostiach, samozrejme, v angličtine alebo nemčine. Prehliadku podaktorí ukončili kúpou sošky Oscara (pre mamínu). Následne sme sa presunuli do prírodovedného múzea, ktoré sa týči po ľavici obrovskej sochy Márie Terézie v centre Viedne, takmer oproti Hofburgu. Dvojhodinová prehliadka rôznych druhov známych aj neznámych nielen živočíchov zaujala všetkých. Skvelé múzeum, majú tam aj kaviareň. Odtiaľ sme sa už známou trasou pomedzi električky vybrali pred radnicu. Majestátna svietiaca brána nás vítala z veľkej

dialky. Po takmer dvoch hodinách v chladnom počasí sme unavení, ale spokojní s vianočnou náladou nastúpili do autobusu, aby sme sa v zdraví, aj keď neskoro, dostali domov, lebo na druhý deň nás čakala...

...VIANOČNÁ BURZA

„Vždy raz za rok sa naša škola zmení. Najskôr akosi viac ľudí začne chodiť jej chodbami. Vždy raz za rok sa naša škola zmení. Vtedy ešte viac než inokedy pocítite, že v nej nie ste sami. Vždy raz za rok nás živcová vôňa premení na ešte lepších, krajších. Keď sa všade všetko navôkol čarokrásne ligoce, keď sme si všetci nablízku, tak vtedy sú Vianoce.“

Už od začiatku novembra sa na výchovách strihalo, kreslilo, malovalo a zdobilo. Naša škola odetá do zimného šatu nám každý deň spríjemňovala pobyt a čakanie na tie najkrajšie sviatky. 15. decembra sa uskutočnila vianočná burza pre všetkých známych aj neznámych. Preplnené stoly ponúkali vianočný tovar všakovakého druhu. Všetde

bolo cítiť vôňu punču, horúcej čokolády, kávičky, medovníkov, rezancov, pečeného čaju, keksíkov, medu, propolisu, sladkostí aj slanosti a tóny vianočných melódii. Žiaci, rodičia i učitelia prejavili nezvyčajnú mieru kreativity, nápadov, tvorivosti, invenčnosti a inšpirácie. Ozdoby, vence, venčeky, svietniky, módne doplnky, stojany, imelo a veľa, veľa iného. Mnohí si odnášali plné náručia a tašky výrobkov. Malí aj veľkí, všetci si mohli nájsť to pravé „orechové“ či „makové“ a aj „medové“. Stretli sa rodičia, starí rodičia, stretli sa deti, bývalí žiaci a možno aj tí budúci. Úsmevy, smiech a radosť sa šírili chodbami školy a my to robíme práve pre tieto malé, milé radosti. Potešíť teba, teba, aj teba.

Záverom mi dovoľte, milí Rajčania, popriať vám v mene celej našej základnej školy úspešný štart do nového roka – „Ďalší nový rok už je tu zas, o rok zostarne každý z nás. Nech teda lepší bude o stokrát, nech stále má vás niekto rád.“

Mgr. Dominika Tordová
Snímka: archív školy

KSŠ: AKČNÝ DECEMBER

Posledný mesiac v roku sa na našej škole niesol v znamení viacerých akcií.

Na Mikuláša sme sa všetci obliekli do červeného a spoločne s deťmi sme tento deň prežili nielen učením, ale aj s radosťou, tancom, hudbou a rozdávaním milých malých darčiekov. Na chodbách aj v triedach panovala príjemná a veselá atmosféra, ktorá v nás zanechala príjemné spomienky.

O pár dní nato sme zobrali staršie deti, ktoré sa učia nemec- ký jazyk, na jazykovo-historickú exkurziu do predvianočnej Viedne. Skvelú partiu neodradilo od dobrej nálady ani upršané počasie. Navštívili sme záhrady v Schönbrunne, počúvali sme výklad počas prehliadky historického centra, nakúpili sme na Mariahilfer Strasse, hľadali sme nad exponátmi v prírodovednom múzeu a nasávali sme atmosféru na najväčších viedenských trhoch pred tamojšou radnicou. Súťaživého ducha v našich deťoch prebudil pán sprievodca, ktorý si pre nás v autobuse pripravil online kvíz. Deti počúvali

jeho výklad veľmi pozorne a vedeli správne odpovedať takmer na všetky jeho otázky. Dych vyražajúce exponáty v múzeu a nádherná svetelná výzdoba Viedne motivuje deti k ďalšej návšteve hlavného mesta nášho juhozápadného suseda.

Ako mikulášsky darček si ZRŠ pri našej škole pripravili pre deti vystúpenie historicko-šermiarskej skupiny Bojník, ktorá prišla zábavným spôsobom vysvetliť deťom základné pravidlá slušného správania počas vystúpenia s názvom Škola bontónu. A keďže deti boli skvelé, pozorné a aktívne, zotrvali medzi nami o niečo dlhšie, ako plánovali.

Tesne pred Vianocami nás čakala snáď najväčšia akcia mesiaca december – Vianočné trhy. Veľa chystania, príprav, ľudová muzika, krásne výrobky od rodičov a žiakov, ale predovšetkým prítomnosť ľudí dobrej vôle zabezpečili príjemné chvíle a stretnutia pri punči či pri kapustnici. Tešili sme sa aj

z príchodu našich bývalých absolventov, s ktorými sme sa všetci radi videli, objali aj porozprávali. Výťažok z tejto skvelej akcie sa každoročne použije pre naše deti. Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli svojimi rukami alebo prítomnosťou zvládnuť túto náročnú, ale krásnu akciu.

A na záver niekoľko úspechov: deti absolvovali školské kolá vo viacerých predmetových olympiádach. V okresnom kole Technickej olympiády sa žiaci Filip Andi a Dávid Bojanovský (9. A) umiestnili na 1. mieste a postúpili do krajského kola.

Kolektív KSŠ

Snímka: archív školy

LAMPIÓNOVÝ SPRIEVOD A NÁVŠTEVA MIKULÁŠA V MATERSKEJ ŠKOLE OBR. MIERU

V podvečer 4. novembra usporiadali naše materské školy s mestom Rajec pri príležitosti Dňa materských škôl na Slovensku Rajecký lampiónový sprievod.

Lampiónový sprievod sme zahájili tak, že sme sa všetci stretli na námestí, kde si deti pripravili krátky program vo forme divadielok a tančiekov. Všetci sa mohli občerstviť a potešiť punčom, čajom a malým občerstvením. Deti si zapálili sviečky, rozžiarili lampióny a vybrali sa rozsvietiť ulice mesta Rajec. Atmosféra,

ktorá sa rozniesla mestom, bola neuveriteľná, až čarovná. Po skončení lampiónového sprievodu, naplnení novými zážitkami a kúzelnou atmosférou sa mohla v našej škôlke začať príprava na dôležitú návštevu, ktorú sme čakali už začiatkom decembra.

Všetky deti netrpezlivo očakávali či aj tento rok 6. decembra k nám

zavíta Mikuláš. Celý mesiac sme sa na jeho príchod pripravovali – zdobili sme priestory materskej školy, trénovali sme básničky a pesničky. Deti čakali Mikuláša veselo či vážne, nedočkavo i s rešpektom. Keď konečne nastal deň, na ktorý sa tak tešili, zrazu začuli na chodbe zvonček. A v tom vošiel ten, na koho sa tešili tak dlhú dobu. „Mikuláš, Mikuláš!“ vykrikovali deti od šťastia. Mikuláš so svojim pomocníkom anjelom navštívil deti v každej triede. Deti upierali na Mikuláša zvedavé očka a bezprostredne odpovedali na jeho otázky. Potom mu predviedli to, čo sa naučili, a Mikuláš ich obdaril štedrým balíčkom. Toto milé stretnutie skončilo s rozžiarenými očkami a srdiečkami naplnenými šťastím. Ďakujeme Mikulášovi a anjelovi a tešíme sa na ďalšie stretnutie o rok.

**Michaela Časnochová,
MŠ Obr. mieru**

Snímka: archív školy

ÚSPEŠNÝ VSTUP DO TENISOVEJ SEZÓNY

Intenzívnu zimnú prípravu absolvovala naša hráčka Sofia Pauková v MatchPoint Tennis Academy v Považskej Bystrici a v Žiline formou tenisových tréningov na rôznych povrchoch (antuka, hard, koberec), zároveň kondičnými blokmi, kompenzačnými cvičeniami a sparringovými zápasmi.

Výborné výkony prišli na halových regionálnych majstrovstvách dorasteniek v Kysuckom Novom Meste, kde vo dvojhre skončila až na rakete staršej turnajovej jednotky po trojsetovom zápase a vo štvorhre po boku Dominiky Petrikovej (TC BASELINE, Banská Bystrica) nestačili taktiež na prvý nasadený pár. Ďalším a pre Sofiu posledným turnajom v kategórii U14 bolo medzinárodné podujatie Pszczyna Cup 2022 v rámci Tennis Europe Junior Tour v Poľsku. So spoluhráčkou Lujzou Zimenovou (TK Žilina) sa prebojovali do finále štvorhry a získali výborné druhé miesto. Lujza celý turnaj po kvalitných a konzistentných výkonoch celkovo vyhrala vo dvojhre a získala svoj ďalší titul na juniorskú „okruhu“. Dievčatá mali tréningovú aj mentálnu oporu na zahraničnom výjazde, ktorý s nimi absolvovala bývalá vynikajúca profesionálna hráčka a slovenská deblová jednotka Chantal Škamlová. Gratulujeme k úspešnému štartu do sezóny a prajeme aj naďalej dobrú formu!

Text a snímka: TK Rajec

ÚSPEŠNÉ AKTIVITY V GYMNÁZIU

Esťe pred koncom kalendárneho roka v gymnázii prebiehali viaceré vydarené aktivity, ktoré pútali pozornosť žiakov, rodičov i verejnosti.

DEŇ OTVORENÝCH DVERÍ

Viac ako 50 žiakov 8. a 9. ročníkov základných škôl zažilo krásnu atmosféru na DOD. Záujemcovia o štúdium si mohli pozrieť priestory gymnázia, zúčastniť sa zaujímavých súťaží, zapojiť sa do krátkych ukážok vybraných vyučovacích predmetov, pozrieť si divadelné predstavenie žiakov gymnázia, ochutnať palacinky a mnoho ďalšieho. Gymnázium ponúka štúdium v rusko-slovenskej bilingválnej sekcii.

KURZY PRE VEREJNOSŤ

Záujem o jazyky neutícha ani medzi verejnosťou Rajeckej doliny. Na poslednej lekcii pred vianočnými sviatkami sa rozbalovali darčeky – netradične. S kuchynskými chňapkami na rukách.

OLYMPIÁDA V RUSKOM JAZYKU

V gymnázii nášho mesta študuje 6. najlepšia žiacka ruského jazyka na Slovensku v školských rokoch 2020/2021 i 2021/2022. V polovici decembra preto prebiehali nominačné súboje o miestenku do krajského kola 52. ročníka Olympiády v ruskom jazyku. Z víťazstva sa tešila žiacka IV. A triedy Lucia Kopincová. Na 2. a 3. mieste skončili jej spolužiačky Simona Kmeťová a Lívia Frištiková. Žiakom sa prihovorili skúsení

pedagógovia - PaedDr. Aurélia Plávková Tináková, PhD. a Sergej Griffiths.

KOLKO LÁSKY SA ZMEŠTÍ DO KRABICE OD TOPÁŇOK

Triedne kolektívy a pedagógovia naplnili svoje krabičky a prispeli do zbierky Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok. Veríme, že krabičky seniorom spríjemnili vianočné chvíle a pocítili, že medzi nami sú ľudia, ktorým na nich záleží. Špeciálne podakovanie patrí pani Mgr. Zuzane Žilinčikovej z OZ ARCUS, ktorá je kontaktnou osobou v tomto nádhernom projekte.

DEŇ BEZ ŠKOLSKÝCH TAŠIEK

Členovia žiackej školskej rady sa rozhodli spestriť posledné školské dni tohto kalendárneho roka, a tak vymysleli ďalší „deň inak“. Úlohou všetkých členov gymnázia bolo priniesť si veci do školy v hocičom, len nie v školskej taške. Kreativite sa medze nekladli, a tak sme vyhlásili verejné hlasovania na sociálnych sieťach gymnázia. Zapojilo sa viac ako 500 hlasujúcich, ktorí spomedzi nápadov vybrali za ten najkreatívnejší kočík Rebeky Vlčkovej, žiačky IV. A triedy.

Autor: Mgr. Tomáš Hmíra
Snímka: archív gymnázia

MAŽORETKY KORDOVÁNKY – ŠPORT, KLUB, RODINA?

Každá spoločnosť musí mať víziu. Dnešná uponáhľaná doba kladie na všetkých veľké nároky. Naše deti nie sú výnimkou. Majú toho naozaj dosť.

O to viac si musíme vážiť tie, ktoré dokážu o niečo viac. Tie, ktoré nežijú zo dňa na deň, tie, ktoré chápu silu kolektívu, tie ktoré majú chuť tvoriť a športovať. Takéto sú určite členky mažoretkového súboru Kordovánky. Minulý rok bol plný stretnutí, tréningov a súťaží. Výsledkom neúnnavného snaženia sú získané ocenenia. Sú niekoľkonásobnými majsterkami Európy a sveta. Máme byť na čo hrdí. Kordovánky sú členkami slovenskej a celosvetovej mažoretkovej federácie. Aj v tomto roku sa budú snažiť získať ocenenia na športových súťažiach, a tým reprezentovať celú Rajeckú dolinu a Slovensko.

JE TO TEDA ŠPORT?

Je to už 22 rokov, čo zakladateľka a trénerka Zuzka Rizmanová začala písať históriu Kordovánok. Dnes máme už druhú generáciu mažoretiek. Tak mohla vzniknúť aj skupina, ktorá je tvorená z mamičiek Kordovánok. Tie, ktoré boli členkami ako prvé, dnes privádzajú do kolektívu svoje deti. Predáva sa teda tradícia. Ako jeden z mála súborov má aj člena, zástupcu mužského pohlavia. Jeho krasokorčuľarska príprava je neoceniteľným prínosom aj pre dievčatá. Trénerky plánujú nové choreografie, hľadajú hudobný sprievod, vymýšľajú kostýmy. Radia sa medzi sebou, s členkami súboru, s rodičmi či s priateľmi. Tým vzniká tvorivá atmosféra a každý sa cíti ako prospešný člen kolektívu. Účasť rodičov a priateľov na súťažiach je dôležitým faktorom životaschopnosti klubu. Preto patrí srdečná vďaka všetkým, ktorí sa

vedia zapojiť. To je dôkazom toho že budúcnosť Kordovánok je zaistená.

JE TO KLUB?

Každý rodič chce svojmu dieťaťu dopriať to najlepšie. To, čo aj jemu ukázalo krásu športu a úspechu. No nie každé dieťa má také šťastie. Kordovánky sa snažia vytvoriť zázemie, kde sa môžu riešiť aj iné ako školské alebo športové problémy. Dieťa musí mať istotu, že sa má komu zdôveriť a že bude vypočuté. Kordovánky majú vo svojom vedení viacero pedagógov, ktorých činnosť nekončí v šatni telocvične. Mažoretky majú medzi sebou vzťahy, ktoré im umožňujú otvorene hovoriť o svojich problémoch a spoločne hľadať riešenia. Žijú život, kde prežívajú spoločné radosti aj starosti.

JE TO TEDA RODINA?

Talent je dar od Boha. Aj ten športový. Preto sme povinní mu všemožne pomáhať. Sme na začiatku nového roka. Vieme, že nebude ľahký. Spoločne však dosiahneme viac. Máme predsa rodinu. Aj tú, do ktorej sme sa narodili, a aj tú, čo sme si vybrali – našu kordovanskú. Ten, kto zažil atmosféru športových súťaží, mi určite dá za pravdu. Nie je nič krajšie ako ocenené dieťa. Slzy šťastia zo športového úspechu sú niečo, čo sa nedá kúpiť. To je tá sila, ktorá nám pomáha ísť ďalej. A my ideme!

Urobme všetko pre to, aby rok 2023 bol pre naše deti šťastný a úspešný. Veď šport, klub či rodina – to všetko sú naše Kordovánky.

OZ Aplauz

Snímka: archív klubu

STRETNUTIA SENIOROV V DENNOM CENTRE

Rok 2021 nám pre pandémie neumožňoval stretávať sa, ale situácia v apríli 2022 nám umožnila, že sme sa prvýkrát stretli na členskej schôdzi.

Zistili sme, že počas pandémie nás opustilo 9 členov, ale zároveň som mala možnosť privítať nových, ktorí sa rozhodli prísť medzi nás.

Stretnutia, ktoré nasledovali, boli: v máji oslava Dňa matiek, v júli to bolo varenie gulášu, v septembri posedenie pri hudbe, v októbri Mesiac úcty k starším, v novembri Katarínska zábava, spojená s rozdávaním mikulášskych balíčkov a v decembri posedenie pri stromčeku.

Na stretnutiach sme sa mohli porozprávať, posediť si pri živšej hudbe, ktorá nám hrala v ľudovom tóne a tiež zaspievať si. Posedenia nám prišli spestriť svojim programom aj deti z rajeckých materských škôl a tiež zo základnej umeleckej školy. Za tieto vystúpenia im srdečne ďakujeme!

Ďalej by som chcela poďakovať reštaurácii Dubová, bistrú Oáza a cukrárni Júlia za dobré jedlo a zákusky. Posledným stretnutím v tomto roku bolo posedenie pri krásnom rozsvietenom stromčeku. Prekvapením pre členov bolo, že si každý odniesol domov darček – krabičku z projektu Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok. Balíčky nám zabezpečila Zuzana Žilincíková z občianskeho združenia ARCUS, za čo jej aj všetkým darcom veľmi pekne ďakujeme! Už teraz sa tešíme na stretnutia, ktoré budú v budúcom roku.

Viera Jandušíková

za denné centrum

Snímka: Pavol Rýpal

16. ROČNÍK TURNAJA O ŠACHOVÉHO KRÁĽA MESTA RAJEC

Prvé miesto v kategórii dievčat do 11 rokov, druhé miesto v kategórii chlapcov do 11 rokov a tretie miesto v kategórii chlapcov do 8 rokov pre deti z Rajca.

Po minuloročnom jubilejnom ročníku sa turnaj o Šachového kráľa mesta Rajec prehupol do 16. pokračovania a my by sme na úvod chceli zaspomínať. Prvý ročník sa konal v roku 2006 a zúčastnilo sa ho vtedy 34 účastníkov. Pomaly naberal na počte šachových nadšencov a z jedného turnaja sa postupne vytvorili turnaje dva. Takzvaný A-turnaj pre deti do 14 rokov a B-turnaj pre starších a skúsenejších šachistov. Veľmi nás teší, že niektorí hráči, ktorí sa ako deti zúčastnili prvých ročníkov turnaja, pri šachu zostali a tento rok sa podieľali na jeho organizácii, či už v úlohách rozhodcov pomocných rozhodcov alebo trénerov. V roku 2010 sa víťazom nášho turnaja stal Jerguš Pecháč zo Žiliny, aktuálna slovenská šachová jednotka. Na minuloročnej šachovej olympiáde v Indii dokázal uhrať remízu s aktuálnym majstrom sveta, Nórom Magnusom Carlsenom.

V roku 2016 sme zaznamenali najvyšší počet účastníkov turnaja. Bolo ich spolu 115. Chvíľu to vyzeralo, že rekord tento rok prekonáme, ale prebiehajúca chrípková sezóna nedovolila mnohým deťom prísť. Nakoniec hralo 64 hráčov v turnaji A a 23 hráčov v turnaji B.

16. ročník otvoril krásnym srdečným príhovorom a prvým ťahom na šachovnici č. 1 primátor mesta Mgr. Peter Hanus. Potom sa už všetci účastníci pustili do šachových súbojov. Hralo sa celkom 7 kôl tempom 2x15 minút na partiu. Turnaj hrajú

všetky deti spolu a podľa veku sú rozdelení do kategórií chlapcov a dievčat do 8, 11 a 14 rokov.

Celkovým víťazom turnaja A sa stal so 6,5 bodmi Michal Maroš z ŠK Prievidza.

Najlepších Rajčanov v turnaji detí: 1. Alex Vereš – 5 bodov (2. miesto v kat. chlapcov do 11 rokov), 2. Nina Haášová – 5 bodov (1. miesto v kat. dievčat do 11 rokov), 3. Timur Haáš – 4 body (3. miesto v kat. chlapcov do 8 rokov), 4. Nikola Jakubesová – 4 body (4. miesto v kat. dievčat do 11 rokov), 5. Natália Cveková – 3,5 bodu, 6. Michal Sľiško – 3 body, 7. Lukáš Singer – 3 body, 8. Daniel Matejka – 3 body

V turnaji B zvíťazila so 6 bodmi Lucia Ševčíková z ŠK Kysucké Nové Mesto.

Najlepším Rajčanom v B-čku tentokrát unikli stupne víťazov o chvíľku, keď Dano Turanec skončil s 5 bodmi na štvrtom mieste a rovnaký

Najlepší Rajčania - 1. Alex Vereš, 2. Nina Haášová, 3. Timur Haáš

počet bodov dosiahla Timea Haášová na piatom mieste.

Na záver chceme poďakovať mestu Rajec za spoluorganizáciu podujatia a našim dobrovoľníkom za pomoc pri jeho realizácii. Všetkým želáme do nového roka okrem zdravia a rodinnej pohody veľa najlepších ťahov, či už tých šachových, alebo životných!

Výsledky a fotogalériu z podujatia nájdete na: www.sachrajec.sk.

ŠK Rajec
Snímky: archív klubu

Hracia miestnosť – hlavná rozhodkyňa turnaja A – Dominika Tomčíková

POĎAKOVANIE

Poverená vedením Materskej školy Mudrochova v mene všetkých zamestnancov ďakujem firme Drevodom Rajec, pánovi Brončekovi, za darovanie dreveného prístrešku na bicykle pre deti a zamestnancov našej materskej školy.

Kristína Grofiková

Tajomstvá malej násobilky

Koncom roka vyšla zaujímavá kniha s názvom Tajomstvá malej násobilky, ktorú napísal Rajčan Miroslav Židek. Urobili sme s ním krátky rozhovor.

V novembri 2022 Vám vyšla kniha Tajomstvá malej násobilky, ktorú venujete najmä mladým čitateľom a ich učiteľom. Prezradte, čo v nej čitatelia nájdu a na čo sa môžu tešiť. Čím a ako im chcete touto knihou pomôcť?

V knihe nájdú k výberu šesť metód výučby malej násobilky a poznatky, aké súvislosti sú v tabuľke malej násobilky prítomné. Môžu sa tešiť na nové, nimi nepoznané zákonitosti platiace medzi číslami. Kniha pomôže ľuďom pochopiť celý sled súvislostí, ktoré pracujú a sú prítomné v jednotlivých súčinoch malej násobilky. Podstatnou mierou pomôže deťom vidieť rozdielnosť učenia sa súčinov spaťati a chápania súvislostí tak, že potrebné súčiny si dokážu odvodiť.

Vaša publikácia pozostáva z dvoch pomerne rozsiahlych kapitol. V prvej opisujete tabuľku malej násobilky a v druhej ponúkate metódy súčinov malej násobilky. Pohľad na malú násobilku je v súčasnosti pomerne nový, snažíte sa deťom ukázať, že malú násobilku sa netreba drilovať, ale súčiny sa dajú matematicky odvodiť. S akými reakciami na túto vašu metódu zo strany čitateľov a okolia sa stretávate?

Reakcie sú prevažne také, že čitatelia hovoria o zaujímavých postupoch výučby malej násobilky, o ktorých existencii doteraz nemali ani tušenie. Pišu o inovatívnom prístupe v oblasti výučby teórie čísel. Veľkou prednosťou je možnosť pochopenia súvislostí tak, aby sa deti prestali báť počítania a premýšľania nad postupom tvoriacim správne výsledky. Existuje aj stoločná náučná hra, kde sa môžu aktéri zdokonaľovať hrovou formou vo výučbe poznávania súčinov malej násobilky.

Svojou podstatou ste matematik-filozof. Chápete a vidíte súvis čísel s chodom vesmíru. Skúste, prosím, vysvetliť našim čitateľom vašu „teóriu všetkého“.

Je to veľmi široká oblasť opisu, ale v krátkosti poviem asi toto: Moja tabuľka rozloženia prvočísel obsahuje číselné hodnoty, ktoré sú vytvorené kombinatorikou pripočítavania hodnoty daného prvočísla v jeho riadku. Každý riadok pokračuje donekonečna. Prvočísla rozdeľujem do dvoch postupností. Postupnosť prvočísla 5 a prvočísla 7. V jednoduchšej tabuľke vírivkej matematiky „Vortex“ sú v stĺpcoch usporiadané prvočísla podľa spomínaných dvoch postupností. Rady prvočísel čísla 5 sú v stĺpcoch 2; 5; 8. Rady prvočísel čísla 7 sú v stĺpcoch 1; 4; 7. Zložené čísla sú v stĺpcoch 3; 6; 9. Cez trón kráľovnej Isis som zistil a vypočítal trojice Pytagorových čísel s posunom. Počiatok existencie som zabudoval medzi trojice čísel tak, aby bol systém jednotný a pracoval cez prírodu správne. Tak som zistil počiatočnú trojicu, ktorá je 0; -1; -1.

Trojica Pytagorových čísel s posunom je vytvorená z dvoch prvých číselných hodnôt v každom riadku daného prvočísla. Menšie číslo pracuje na polpriamkach fotónu svetla, kde pracuje ϕ a Φ . Väčšie číslo je rozdelené na dve časti energií EM a energie elektrickej. Teóriu vývojovej špirály (teóriu všetkého) opisujem pohľadom na Veľkú pyramídu zhora. Je podstatou Minkowského diagramu všeobecnej teórie relativity.

Základom všetkého je prvočísla 5. Na osi „y“ pracujú na polpriamkach rady čísel Φ . Za EM je skryté konštanta Eulera. „N-rozmerná“ periodická geometrická štruktúra existuje na základe periodicky zväčšujúcich sa vln energií, kde sa pravidelne vytvára hmota – atómy prvkov podľa periodického zákona chemických prvkov Mendelejeva. Ním objavená periodicitá a podobné vlastnosti po sebe nasledujúcich prvkov nám vedú pomôcť pochopiť vlastnosti energií v každom bode vlny energií. To celé riadia deje, za ktorými stoja prirodzené čísla. Tie majú súvis s rozložením prvočísel a s trojicami Pytagoro-

vých čísel s posunom, za ktorými je príslušné vlnenie.

Na záver nám priblížte ďalšie vaše literárne i matematické plány.

Voľným pokračovaním prvej knihy, bude kniha: Ročné obdobia a život prírody – obrázky z čísel. Pokračovať bude popis náučných hier o malej násobilke. Postupne by som sa chcel dostať až k podrobnému popisu myšlienok vyjadrených v tomto rozhovore. Titulov je približne 40.

Profil Miroslava Žideka

Je laik, ktorého záľubou je tvoriť premýšľanie nad podstatou našej existencie. Býva v Rajci a viac ako 40 rokov sa venuje teórii čísel. Hľadá a vytvára jednoduché číselné metódy, ktoré súvisia s rôznymi hypotézami či zle pochopenými dejmi v prírode. Jeho názorom je, že chápaním súvislostí medzi číslami vieme lepšie porozumieť systému, akým spôsobom príroda pracuje. Cez čísla sa snaží spojiť viaceré vedné odbory: matematiku, fyziku, chémiu, biológiu atď., či poznatky našich predkov a ich ozrejmienie v očiach dneška. Podľa neho je metafyzika (teoretická fyzika), ktorá je často zaznávaná, hlavnou podmienkou a súčasťou tvorby nových myšlienok vo všetkých vedných odboroch. Ak niečo súvisí s ďalšími poznatkami, je to pre neho znakom, že v dopĺňaní mozaiky bytia ide správnym smerom. To, čo sa nám niekedy javí ako numerológia či ezoterika, je dané tým, že čísla majú naozaj svoj význam a vytvárajú základnú geometriu priestoru.

OZ Znalost

Z ČINNOSTI ZO SZPB V RAJCI

26. novembra sa uskutočnila v klube dôchodcov výročná členská schôdza našej ZO SZPB. Na tejto schôdzi sme medzi sebou privítali vzácných hostí, a to predsedu Oblastného výboru SZPB v Žiline plk. v. v. RSDr. Juraja Drotára a prednostu MsÚ v Rajci Ing. Jána Jasenovca, PhD.

Po schválení programu VČS správu o činnosti za uplynulé obdobie predniesol doterajší predseda p. Jiří Novák. V správe poukázal na všetky aktivity ZO, ktoré sa konali počas roku. Významnú časť v príhovore venoval členskej základni, kde konštatoval úbytok našich členov, keď členská základňa klesla najmä v dôsledku úmrtí o 13 členov. V súčasnosti má ZO 126 členov prevažne vyššieho veku. Z tohto dôvodu stojí pred nami významná úloha prijať medzi seba nových a najmä mladších členov. Je nám zrejmé, že už nemáme žiadnych žijúcich priamych účastníkov protifašistického odboja, ale v Rajci a okolí sú mnohí ich potomkovia, ktorí pokiaľ súhlasia so stanovami zväzu a chcú byť členmi ZO, môžu sa kedykoľvek prihlásiť u člena výboru ZO. Pán Novák v správe ďalej poukázal na dobrú spoluprácu s orgánmi samosprávy, ako aj s partnerskými spoločenskými organizáciami v Rajci ako JDS, SZTP, SČK a s klubom dôchodcov. V správe sa zameriaval na to, ako pritiahnúť k spolupráci školy pôsobiace v Rajci, kde máme zatiaľ dobrú spoluprácu so ZUŠ, ktorá pri našich akciách zabezpečuje hudobnú zložku programu. V programe VČS boli aj voľby nových funkcionárov ZO SZPB.

Po 9-ročnom pôsobení na poste predsedu odstúpil z funkcie p. Jiří Novák a za nového predsedu bol zvolený Ing. Karol Dobeš. Novými členmi výboru boli zvolení: Ing. Jozefína Šimiková, Lumír Kardoš, Mgr. Ing. Katarína Haššová, plk. Ing. Jozef Peknušiak, Daniel Novák a predsedom RK sa stal Jozef Lednický. Po zvolení vedúcich predstaviteľov našej ZO už nový predseda poďakoval za vyslovenú dôveru a tiež poďakoval svojmu výboru za ich prácu pre SZPB a zaželal im najmä pevné zdravie a osobnú pohodu do ďalších rokov. Čo sa týka plánov do budúcnosti nový výbor bude pokračovať vo všetkom, čo bolo dobré

doteraz, ale plánuje priniesť aj niektoré novinky.

Nosnými akciami pre našu organizáciu naďalej zostávajú pietna spomienka na oslobodenie Rajca (dňa 29. apríla 1945 ČA), oslavy SNP s položením kvetov k pamätníku SNP (29. augusta 1944) a pamiatka obetí I. svetovej vojny k pamätníku pri Kostole sv. Ladislava (11. novembra 1918). Okrem týchto akcií sa budeme zúčastňovať aj iných, ktoré bude organizovať Oblastný výbor v Žiline alebo centrála v Bratislave. Čo sa týka ďalších plánov je to osadenie pamätnej tabule osloboditeľom Rajca – vojakom rumunskej armády a výstavku k SNP v priestoroch radnice. Veľký dôraz budeme venovať rozšíreniu členskej základne ZO a hľadať cesty spolupráce so školami. V diskusii vystúpili okrem členov aj naši hostia plk. Dr. Drotár a prednosta MsÚ Ing. Jasenovec, ktorí pozdravili našich členov a novým funkcionárom zaželali veľa úspechov v novom volebnom období. Po skončení VČS nasledovala pri malom občerstvení neformálna debata a uskutočnilo sa prvé zasadnutie novozvoleného výboru, kde došlo k preradeniu jednotlivých funkcií.

**Ing. Karol Dobeš,
ZO SZPB v Rajci**

inzercia

**PREDÁM
3-izbový byt v Rajci.**

Cena – dohodou.

Kontakt: 0907 703 244

inzercia

**AKCIA -20 % do 31.3.2023
RENOVÁCIA NEMECKOU TECHNOLÓGIU**

VÁM PONÚKA ČISTÉ RIEŠENIE PRE VAŠE
STARÉ DVERE, ZÁRUBNE, VSTAVANÉ SKRINE
A KUCHYNSKÉ LINKY.

VŠETKO V ŠIROKEJ ŠKÁLE FARIEB A ŠTRUKTÚR.

Tel. **0907 422 113**

Web: www.renovovanie.szm.sk

Informácie z Cenzuálu

Riadne zasadnutie výboru, ktorého sa zúčastnil aj člen DR, sa konalo dňa 23. novembra. Po kontrole plnenia úloh v zmysle programu výbor prerokoval aktuálne výrobné-ekonomické otázky týkajúce sa hospodárenia v Cenzuále.

Správu podal predseda spoločenstva Ing. Pekara a ekonómka p. Makuková. Obaja konštatovali úspešné plnenie plánovaných úloh v hospodárení nášho spoločenstva. Tohto rokovania sa zúčastnil aj štatutárny zástupca spoločnosti Biopel, a.s., Mgr. Lenhart, s ktorým boli prerokované sporné otázky ohľadne ukončenia spoločného projektu. Spoločnosť Biopel, a.s., nám už vrátila nami podpísanú blankozmenku, ktorou sme ručili za dodržanie podmienok poskytnutia dotácie na nákup investícií. Čo sa týka podpísania dodatku k zmluve, tento sa analyzuje po právnej stránke, najmä jeho opodstatnenosť.

V ďalšom bode bola schválená inventarizačná komisia pre fyzickú inventarizáciu zásob z členov výboru a členov DR. Inventarizácia bola fyzicky urobená dňa 1. 12. 2022.

Dňa 14. decembra sa uskutočnilo spoločné zasadnutie výboru a členov DR, posledné v roku 2022. Po kontrole plnenia uznesení bola prerokovaná úprava mzdových podmienok pre našich zamestnancov, ako aj sadzby za prácu pre živnostníkov, ktorí robia pre nás počas celého roka. Tieto úpravy reflektujú na rast inflácie v spoločnosti.

Neskôr sa členovia výboru a DR presunuli do reštaurácie Eden, kde pokračovalo posedenie v príjemnej atmosfére aj za účasti všetkých pracovníkov a živnostníkov. Tu vo svojom príhovore predseda Cenzuálu Ing. Pekara poďakoval všetkým zamestnancom, živnostníkom za prácu v roku 2022 a poprial všetko najlepšie v novom roku 2023.

Za výbor:
Ing. Karol Dobeš, člen
Ilustračné foto: archív CSPS

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

Jubilanti október 2022

Ján Buček – 95 rokov

Narodili sa

Roman Gabaj – december

Opustili nás

Magdaléna Polaczyková

1930 – 1.11.2022

Miroslav Dolník

1955 – 20.11.2022

Marta Hromádová

1941 – 15.12.2022

Uverejnené so súhlasom menovaných osôb alebo ich rodinných príslušníkov.

BLAHOŽELANIE

Dňa 8.12.2022 sa dožil životného jubilea
65 rokov

Štefan ĎURANA

z Rajca.

Do ďalších rokov mu veľa zdravia, sily
a životnej energie praje celá rodina.

SPOMIENKA

*Čas plynie ako tichej rieky prúd,
kto ňa mal rád, nemôže zabudnúť.*

Dňa 12.12.2022 uplynulo 5 rokov, čo nás
navždy opustil náš milovaný manžel,
otec, dedko a brat

Ján STANKO

z Rajca.

S úctou a láskou spomínajú manželka
Viera, dcéra Zuzana, synovia Peter
a Michal s rodinami a sestra Tatiana.

HARMONOGRAM VÝVOZOV ODPADU NA ÚZEMÍ MESTA RAJEC

VÝVOZ KOMUNÁLNEHO ODPADU V ROKU 2023

1.) občania - **RODINNÉ DOMY**:

- vývozný deň: **STREDA**,
- od 01.05. do 01.10.: 1x za týždeň v termíne,
- od 01.10. do 30.04.: 1x za dva týždne v termíne.
(04.01., 18.01., 01.02., 15.02., 01.03., 15.03., 29.03., 12.04., 26.04., 03.05., 10.05., 17.05., 24.05., 31.05., 07.06., 14.06., 21.06., 28.06., 06.07. – z dôvodu št. sviatku vo štvrtok, 12.07., 19.07., 26.07., 02.08., 09.08., 16.08., 23.08., 30.08., 06.09., 13.09., 20.09., 27.09., 11.10., 25.10., 08.11., 22.11., 06.12., 20.12.)

2.) občania – **BYTOVÉ DOMY**:

- vývozný deň: **ŠTVRTOK**,
- 1x za týždeň.

3.) **PRÁVNICKÉ OSOBY**:

- vývozný deň: **ŠTVRTOK**,
- 1x za týždeň.

VRECOVÝ ZBER PLASTOV, TETRAPAKOV A KOVOVÝCH OBALOV

V RODINNÝCH DOMOCH

Pred vyhodením
odpad
zdeformujte.

- 5. 1. 2023** (štvrtok)
- 3. 2. 2023** (piatok)
- 3. 3. 2023** (piatok)
- 31. 3. 2023** (piatok)
- 5. 5. 2023** (piatok)
- 2. 6. 2023** (piatok)
- 30. 6. 2023** (piatok)
- 4. 8. 2023** (piatok)
- 31. 8. 2023** (štvrtok)
- 6. 10. 2023** (piatok)
- 3. 11. 2023** (piatok)
- 1. 12. 2023** (piatok)

Plasty, petflaše a tetrapaky dávajte do vriec zdeformované, vrecia zaviažte, označte ich QR kódmi a vyložte ich na verejné priestranstvo **do 6.30 ráno**.

ZBER ELEKTROODPADU A ODPADU S OBSAHOM ŠKODLIVÍN

24. 2. 2023 (piatok)

26. 5. 2023 (piatok)

25. 8. 2023 (piatok)

24. 11. 2023 (piatok)

Elektroodpad alebo odpad s obsahom škodlivín
(televízory, chladničky, elektrospotrebiče,
mobily, akumulátory, žiarivky, odpadové oleje,
chemikálie, farbivá a pod.)

vyložte počas týchto dní pred svoje domy
alebo vchody bytových domov **do 6.30 ráno**.

ZBER OBJEMNÝCH ODPADOV

Zber sa bude vykonávať počas jarného upratovania (marec/apríl) a jesenného upratovania (september/október).

O konkrétnych termínoch zberu objemných odpadov budete informovaní prostredníctvom webstránky mesta, mobilnej aplikácie alebo mestským rozhlasom.

ZBER BIOLOGICKY ROZLOŽITEĽNÝCH ODPADOV

Zber sa bude vykonávať počas jarného upratovania (marec/apríl) a jesenného upratovania (september/október).

O konkrétnych termínoch zberu biologicky rozložiteľných odpadov budete informovaní prostredníctvom webstránky mesta, mobilnej aplikácie alebo mestským rozhlasom.